

แนวปฏิบัติการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีปิดสถานศึกษาด้วยกรณีพิเศษหรือเหตุพิเศษ

ด้วยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๙ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้มีการปิดสถานศึกษาในกรณีพิเศษหรือเหตุพิเศษ เพื่อให้การบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีดังกล่าว ของสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ทั้งด้านคุณภาพ การเรียนรู้และคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะการณ์ จึงจำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีสถานศึกษาปิดด้วยพิเศษหรือเหตุพิเศษ ดังนี้

๑. การบริหารจัดการ

๑.๑ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๑.๑ ร่วมกับสถานศึกษาสำรวจข้อมูลนักเรียน ครู บุคลากรที่ได้รับผลกระทบกรณีสถานศึกษาปิดด้วยพิเศษหรือเหตุพิเศษ เพื่อจำแนกนักเรียน ครูและบุคลากรในแต่ละระดับ เพื่อจัดกลุ่มและบริหารจัดการผู้เรียน เช่น ระดับปฐมวัย (อนุบาล ๑ - ๓) ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) เป็นต้น

๑.๑.๒ กำกับ ติดตาม การจัดทำแผนการจัดการศึกษา การสอบ ของสถานศึกษาที่ปิดด้วยกรณีพิเศษหรือเหตุพิเศษ และหรือสถานศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การออกแบบหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อ วัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนการเรียนรู้ การปฏิบัติงานของครูและบุคลากร การกำหนดปฏิทินสอบ ของสถานศึกษา เป็นต้น

๑.๑.๓ สนับสนุนการจัดหาผู้สอนที่สมัครใจและมีความพร้อม เช่น ครูในสถานศึกษา ครูต่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง อาสาสมัคร ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ เป็นต้น และสนับสนุนให้ผู้สอนออกแบบจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในแต่ละระดับ ตามความเหมาะสม

๑.๑.๔ จัดพื้นที่ หรือสถานที่ สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ได้ตามความเหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้

๑.๑.๕ ประสานสถานศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ หรือหน่วยงานอื่นร่วมให้บริการจัดการศึกษา

๑.๑.๖ กำกับ ติดตาม ดูแล ประสานงาน และอำนวยความสะดวกกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากร เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ให้มีส่วนร่วมในการวางแผนออกแบบจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

๑.๒ ระดับสถานศึกษา

ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีปิดสถานศึกษาด้วยกรณีพิเศษหรือเหตุพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน ทั้งด้านคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะการณ์ รวมทั้งดำเนินการนำนักเรียนที่ตกหล่นหรือหลุดออกจากระบบกลับเข้ามาเรียนโดยเร็ว

๒. แนวปฏิบัติด้านการเรียนการสอน

สถานศึกษาสามารถดำเนินการด้านการเรียนการสอน ได้ดังนี้

๒.๑ ปรับโครงสร้างรายวิชาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยสามารถจัดรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร เป็น “รายวิชาหลัก” ซึ่งเป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นต้องใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และ “รายวิชาบูรณาการ” เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาทักษะชีวิต และจัดการเรียนการสอนตามจุดเน้นของแต่ละระดับชั้น โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามตัวชี้วัดปลายทาง ดังนี้

๒.๑.๑ ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๓) ให้รายวิชาภาษาไทยและวิชา คณิตศาสตร์เป็นรายวิชาหลัก ส่วนวิชาอื่นๆเป็นรายวิชาบูรณาการ

๒.๑.๒ ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ – ๖) ให้รายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เป็นรายวิชาหลัก ส่วนวิชาอื่นๆ เป็นรายวิชาบูรณาการ

๒.๑.๓ ระดับมัธยมศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานเป็นหลัก จัดรายวิชาเพิ่มเติมเท่าที่ จำเป็นเพื่อลดภาระงาน ความเครียด และไม่สร้างความกดดันให้กับผู้เรียน

๒.๒ จัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ใช้ตัวชี้วัดปลายทางเป็นเป้าหมายการเรียนรู้ ออกแบบ กิจกรรมตามสถานการณ์เฉพาะหน้า โดยเน้นความเหมาะสมกับทรัพยากรและความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ทั้งแบบ On-Site, On-Air, On-Demand, Online และ On Hand โดยเฉพาะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่จะต้องเลื่อนระดับการศึกษาต้องมีการสนับสนุน การเรียนรู้และในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้มีความพร้อมในการศึกษาต่อ

๒.๓ กำหนดภาระงานและการบ้านอย่างเหมาะสม โดยให้เหลือเท่าที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะและเป็น เครื่องมือการเรียนรู้ ให้บูรณาการภาระงานภายในหรือข้ามรายวิชา เพื่อให้ผู้เรียนทำงานเพียงชิ้นเดียวที่ครอบคลุม หลายวัตถุประสงค์

๒.๔ กำหนดปฏิทินของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสอบ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยยึดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนเป็นสำคัญ

๓. แนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผล

สถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดปลายทาง โดยคำนึงถึงบริบทและความแตกต่าง ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และ เป็นไปเพื่อการตัดสินผลการเรียน โดยสถานศึกษาสามารถเลือกใช้วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผล และกำหนดเกณฑ์ การประเมินได้ตามความเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์และความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้มีแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการนับเวลาเรียนและการตัดสินผลการเรียน ดังนี้

๓.๑ การนับเวลาเรียน

สถานศึกษาเริ่มนับเวลาเรียน ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป โดยสามารถนับจำนวน ชั่วโมงเรียนรวมที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนในทุกรูปแบบ ทั้ง On - site, Online, On Hand, On Demand และ On Air ทั้งจำนวนชั่วโมงที่สอนโดยครูผู้สอน และจำนวนชั่วโมงที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรม ในวิถีชีวิตประจำวัน การนับเวลาเรียนเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑.๑ ระดับประถมศึกษา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนตลอดปีการศึกษา

๓.๑.๒ ระดับมัธยมศึกษา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน ทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

ในกรณีมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนบางคนที่มีเวลาเรียนไม่เพียงพอ **อนุโลม**ให้นักเรียนที่มีจำนวน ชั่วโมงเรียนไม่เพียงพอมีสิทธิ์สอบ และเลื่อนชั้นเรียนได้ หากมีผลการประเมินการเรียนรู้ที่ผ่าน ตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษากำหนด

๓.๒ การตัดสินผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนปลายปีหรือปลายภาคเพื่อตัดสินผล การเรียน ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและสภาพการณ์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ คะแนนระหว่างเรียน ให้พิจารณาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้น โดยให้เป็นความร่วมมือใน การประเมินระหว่างครูและผู้ปกครอง ตามความจำเป็นและเหมาะสม พิจารณาจากภาระงานที่มอบหมายให้ผู้เรียน ปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน เช่น การถาม - ตอบ การนำเสนอผลงาน การสังเกตพฤติกรรม โดยไม่เน้นการทดสอบโดยใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว

๓.๒.๒ คะแนนปลายปีหรือปลายภาค พิจารณาจากคะแนนผลการทดสอบ การประเมินจากแฟ้ม สะสมผลงาน การประเมินภาคปฏิบัติ การนำเสนอผลงานปลายภาค/ปลายปี การสอบปากเปล่าออนไลน์ หรือ รูปแบบอื่นใดที่เหมาะสมกับบริบทและสภาพการณ์

๔. การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสนับสนุนด้านอื่นๆ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

สถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การสนับสนุน ด้านอื่น ๆ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีความจำเป็นต้องสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเป็นกรณีพิเศษในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การตัดสินผลการเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถมีคุณสมบัติและความพร้อมในการสมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยสถานศึกษา ดำเนินการได้ดังนี้

๔.๑ สํารวจข้อมูลนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเป้าหมาย และความพร้อมในการศึกษาต่อ

๔.๒ บริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสม ทั้ง On-Site, On-Air, On-Demand, Online และ On Hand เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอต่อการศึกษาต่อ เช่น

๔.๒.๑ สนับสนุนเอกสาร ใบงาน ใบความรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ

๔.๒.๒ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านระบบ Online

๔.๒.๓ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมจากแหล่งเรียนรู้ เช่น OBEC Content Center เนื้อหาจาก กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบวัด ความถนัด (TGAT และ TPAT) และการสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ (Applied Knowledge Level : A-Level) ผ่านช่องทาง Youtube: OBEC Channel และ Facebook : OBEC Channel เป็นต้น

๔.๓ วัดและประเมินผล ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ นักเรียนสามารถมีคุณสมบัติและความพร้อม ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

๔.๔ สนับสนุนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรม จิตอาสา กิจกรรมช่วยเหลือ ดูแล และบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ ในพื้นที่ประสบเหตุ เป็นต้น

๕. บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๕.๑ บทบาทของครู เป็นผู้สอน สนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก ประสานงานระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ทั้งนี้ ให้ความสำคัญสอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ โดยให้ความสำคัญเหมาะสมตามสภาพการณ์ รวมทั้งดูแลสุขภาพกายและจิต พร้อมทั้งเฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล และสังเกต พฤติกรรมของผู้เรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๕.๒ บทบาทผู้ปกครอง ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับครู ทั้งในการเรียนรู้ และการวัด ประเมินผล ให้คำปรึกษาแนะนำ ประสานงาน และปรึกษาหารือกับครู เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามสภาพการณ์

๕.๓ บทบาทผู้บริหาร วางแผน สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้ครูกับผู้ปกครองทำงาน ร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้ ควรกำกับ ติดตาม และให้คำปรึกษา โดยไม่สร้างภาระให้กับครู โดยร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นในการวางแผนและบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ